

10 gode ideer

Indsatser før et virksomhedsrettet integrationsforløb

1. Skab overblik over sygefraværet
2. Gå i dialogen med borgeren
3. Forbered borgeren til arbejdsmarkedet

Indsatser under et virksomhedsrettet integrationsforløb

4. Vis tillid og giv ansvar
5. Etabler mentorordninger
6. Skab en løbende dialog

Den generelle indsats imod sygefravær

7. Samarbejd med de praktiserende læger
8. Undgå unødvendige hensyn
9. Brug de nye muligheder
10. Sikre en politisk prioritering

Fakta om sygefravær og integration

Årsagerne til sygefravær

Kommunerne i Projekt Virksomhedsrettet Integration oplever, at sygefraværet er størst blandt borgere med problemer ud over ledigheden – uanset etnisk baggrund. Det, at sygefravær ofte opleves som et problem i integrationsindsatsen, kan skyldes, at mange ledige udlændinge er langt fra arbejdsmarkedet.

Der kan være mange årsager til, at ledige udlændinge melder sig syge. De fleste grunde til sygefravær er almindelige fysiske og psykiske lidelser. Der er dog nogle årsager til sygefravær, som er særegne for udlændinge: Nogle flygtninge har traumer, og nogle indvandrere er nedslidte efter mange års fysisk arbejde i hjemlandet og i Danmark. Sygefravær kan også bunde i, at nogle borgere ikke kan håndtere hverdagen eller overskue de krav, der stilles under et integrationsfor-

løb, fx har nogle kvinder svært ved at klare både integrationsforløb på en virksomhed og at passe hjem og børn. Så bliver sygefravær en måde at håndtere en presset hverdag på.

Hvad betyder sygefraværet for integrationen?

Sygefravær skaber isolation, borgeren er i hjemmet og får ikke skabt nogen relationer til andre danskere eller udlændinge. Sygefraværet forsinker den lediges vej ud på arbejdsmarkedet. Fravær under et aktiveringsforløb betyder, at opkvalificeringen tager længere tid. Højt fravær på en virksomhed kan betyde, at virksomheden (ledelse og mentor) mister motivationen – og i værste tilfælde afsluttes forløbet før tid, og den ledige må starte forfra i en anden virksomhed.

Projekt
Virksomhedsrettet
Integration

Gode idéer

4

Vejen til mindre sygefravær

Vejen til mindre sygefravær

Lavt sygefravær blandt ledige udlændinge betyder en hurtigere og bedre integration. Men hvad kan man konkret gøre for at mindske sygefraværet? I denne pjece gives 10 gode idéer til, hvordan sygefraværet kan begrænses blandt de ledige i kommunen. Pjecen henvender sig primært til kommunale medarbejdere, som arbejder med integration af udlændinge, nogle af de gode råd henvender sig også til ledere og mentorer på virksomheder og til de praktiserende læger. På pjecens bagside kan du læse mere om årsager til sygefravær og sygefraværets betydning for integrationen.

Indsatser før et virksomhedsrettet integrationsforløb

1. Skab overblik over sygefraværet

Det er en god idé at indlede indsatsen med at skabe et overblik over sygefraværet blandt de ledige i kommunen. Er nogle grupper mere syge end andre? Og hvad er årsagerne til sygemeldingerne? Der kan være mange forskellige grunde til højt sygefravær: Traumer er oftere en årsag blandt flygtninge, mens nedslidning især ses blandt indvandrere. Det er også relevant at se på kendskabet til det danske arbejdsmarked. Nogle borgere har meget begrænset erfaring med at arbejde i Danmark, og sygefravær kan derfor skyldes utryghed og bekymring ved at skulle i gang.

Med denne viden er det lettere at tilrettelægge en målrettet indsats overfor de sygemeldte borgere.

2. Gå i dialog med borgeren

En vej til at mindske sygefraværet er, at borger og den kommunale medarbejder afstemmer forventningerne til hinanden og det virksomhedsrettede tilbud. Det er velkendt, og det virker - også i forhold til reduktion af sygefravær. Den kommunale medarbejder bør naturligvis kende borgerens ønsker og behov og

søge at tilrette det virksomhedsrettede forløb herefter. Borgeren skal ligeledes via dialogen få en klar forståelse af formålet samt de krav og forpligtigelser, der ligger i forbindelse med integrationsforløbet.

3. Forbered borgeren til arbejdsmarkedet

Nogle borgere har et begrænset kendskab til det danske arbejdsmarked. Det betyder, at de er uforberedte på den verden, de træder ind i, når de kommer ud på en virksomhed. Det er derfor en god idé at informere om det danske arbejdsmarked - herunder om reglerne ved sygdom: Hvad gør man, hvis man skal til læge i arbejdstiden, eller hvis barnet er sygt? Dermed får borgerne nogle redskaber til at begå sig ude på virksomhederne, det giver tryghed og mindsker risikoen for misforståelser.

Indsatser under et virksomhedsrettet integrationsforløb

4. Vis tillid og giv ansvar

Når borgere kommer ud i integrationsforløb på en virksomhed, bliver sygefraværet ofte mindre. Det skyldes, at deres vej mod en ordinær ansættelse bliver tydeligere, og de indgår i et arbejdsfællesskab. Det er derfor vigtigt, at virksomhedsledelsen viser tillid til borgerne, og tør give ansvar for bestemte arbejdsopgaver på virksomheden. Tillid og ansvar øger motivationen - og er med til at sikre en god integration.

5. Etabler mentorordninger

Det er en god idé at sikre en medarbejder, som har tid til at introducere og hjælpe en ny kollega i gang. I forhold til de borgere, der ikke tidligere har været ude på det danske arbejdsmarked, er der stor gevinst ved at bruge en mentor. Mentoren kan introducere og forklare bl.a. de sociale normer og regler, som findes på arbejdspladsen.

Det er vigtigt, at jobkonsulenten støtter op om mentorens arbejde. Det er fx en god idé, at jobkonsulent og mentor mødes, inden forløbet går i gang, så mentor introduceres til formålet med integrationsforløbet på virksomheden og ser sin rolle deri.

6. Skab en løbende dialog

Sygefravær kan være en reaktion på mindre problemer og misforståelser i hverdagen. Derfor bør der være en god kontakt mellem borger og virksomhedsleder med fokus på den daglige trivsel. Den løbende dialog kan understøttes af møder mellem jobkonsulent, ledelse, mentor og borger. Her vurderes forløbet, og der kan tages fat om de problemer, som fylder i hverdagen og findes fælles løsninger derpå.

Den generelle indsats imod sygefravær

7. Samarbejd med de praktiserende læger

En anden vej til at mindske sygefraværet er via gode samarbejder mellem kommune og de praktiserende læger. Lægerne spiller en rolle i forhold til sygefraværet, fx når borgerne skal have en lægeerklæring. Kommunerne bør her være opmærksomme på, at læger ikke nødvendigvis kender meget til arbejdsmarkedet og de kommunale indsatser. Læger kan primært beskrive de hensyn, der bør tages i forhold borgerens fysiske/psykiske problemer. På denne baggrund kan kommunen (og virksomheden) vurdere, om borgeren har mulighed for at deltage i et virksomhedsrettet forløb. For at kunne foretage de bedste vurderinger skal læge og kommune kende til hinandens arbejde og have et godt samarbejde.

Det er derfor en god idé at afholde fællesmøder, hvor kommunen informerer lægerne om de kommunale indsatser, og hvor aktuelle problematikker bliver diskuteret. Møderne behøver ikke foregå på kommunen, men kan fx

afholdes i en lægepraksis. Der skal også være lette kommunikationsveje i hverdagen: Kommuner og læger bør udveksle direkte numre, så de kan kontakte hinanden uden om de almindelige omstillinger og telefontider.

8. Undgå unødvendige hensyn

I kommuner, på virksomheder eller hos lægen er det vigtigt, at dialogen med borgeren ikke bliver hæmmet af unødvendige kulturhensyn. I en god dialog bør ingen være "kulturforskraekket". Hvis der er noget, man er i tvivl om - så spørg! Dette gælder også i forhold til sygefravær, som godt kan opleves som en intim og personlig sag. Problemet med at tage unødvendige hensyn er, at der kan skabes forskel og afstand, hvor der ingen er.

9. Brug de nye muligheder

Pr. 1. april 2006 ændres reglerne for kommunernes opfølgning overfor sygemeldte ledige på kontanthjælp og under integrationsloven. Kommunerne skal lave en vurdering af, om den sygemeldte har brug for en plan for afklaring, behandling eller andre beskæftigelsesfremmende indsatser. Dertil skal kommunerne foretage en løbende vurdering. Efter de nye regler skal de ledige borgere trækkes i forsørgelsesydelse, hvis de ikke deltager aktivt i den planlagte sygeopfølgning.

Udnyt disse nye redskaber til at gennemføre en systematisk sygefraværsindsats over for den enkelte borger.

10. Sikre en politisk prioritering

Mange af de gode råd, der gives i denne pjece handler om, at kommunen opprioriterer dialogen med borger, virksomhed og læge. Det kræver tid. Der er dog ingen tvivl om, at indsatsen kan betale sig på længere sigt. Mindre sygefravær betyder bedre og hurtigere integration, og dermed tid og ressourcer til andre indsatser eller opgaver i kommunen.